

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษา อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

1. ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว ในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 75,898 คน
2. นายกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 8 แห่ง จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว ในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 125 อ้างอิงใน ยุทธ ไกรวรรณ, 2553, หน้า 64) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก แสดงรายละเอียดดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{75,898}{1 + 75,898 \times (0.05)^2} \\ &= 397.90 \text{ คน} \end{aligned}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน

2. นายกขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 8 แห่ง จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี 4 ด้าน คือด้านการค้นหาปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ด้านการติดตามและประเมินผล

2.2 บทบาทแนวทางแก้ไขของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับประชาชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ สมมติฐาน และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. ศึกษาตัวแปร เพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ เพื่อนำเสนออาจารย์เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

6. ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่น ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ลักษณะของแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ในการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการค้นหาปัญหา
2. ด้านการวางแผน
3. ด้านการปฏิบัติกิจกรรม
4. ด้านการติดตามและประเมินผล

ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) และลักษณะของคำถามกำหนดให้ ผู้ตอบได้เลือกตอบ (Checklist) คือ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลบทบาทแนวทางแก้ไขของประชาชน และชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1. จัดเตรียมแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้ประชาชน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 398 ชุด

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดขอบเขตและประเด็นคำถาม โดยยึดตามวัตถุประสงค์ ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ที่จะสัมภาษณ์ พร้อมทั้งยืนยันวัน เวลา สถานที่ ก่อนการสัมภาษณ์

2. เข้าสู่สถานที่นัดหมาย แนะนำตนเอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีก่อนเริ่มต้นสัมภาษณ์

3. ชี้แจงจุดมุ่งหมาย การเก็บความลับ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์และจะเลิกในประเด็นที่จะสัมภาษณ์

4. เริ่มต้นการสัมภาษณ์ และเจาะลึกในประเด็นที่ต้องการทราบข้อมูลในรายละเอียด จากคำถามแรกไปถึงคำถามสุดท้าย โดยสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายให้เป็นที่มาตามธรรมชาติของการสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นในประเด็นที่สัมภาษณ์

5. ปิดการสนทนา โดยสรุปความเห็นและสอบถามประเด็นที่อยากจะทราบเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเป็นคำถามปิดท้ายการสัมภาษณ์

6. การสิ้นสุดการสัมภาษณ์ โดยการกล่าวขอบคุณในคุณค่าของข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ และการเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อผลการศึกษาที่จะเกิดความสำเร็จมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ตามจำนวนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถาม และคัดเลือกฉบับที่มีความสมบูรณ์ถูกต้อง

2. ทำการบันทึกคำตอบในแบบสอบถาม เพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ระดับการมีส่วนร่วมมาก ให้ 4 คะแนน

ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

สำหรับเกณฑ์การแปรค่าเฉลี่ย ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนในการแบ่งช่วงชั้น (Class Interval) 5 ระดับเท่าๆ กัน ดังนี้

1.00 – 1.80 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1.81 – 2.60 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อย

2.61 – 3.40 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

3.41 – 4.20 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมาก

4.21 – 5.00 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนใน อำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t - test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way - ANOVA) ในกรณีที่มีค่า F มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้วิธีการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยเซฟเฟ (Scheffe's)

4. ข้อมูลบทบาทแนวทางแก้ไขของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้กระทำอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ก่อนการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร บทสรุปที่ได้จากการบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในลักษณะการเขียนบันทึกอธิบายเนื้อหาให้เกิดความชัดเจนในประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การจัดระเบียบข้อมูล (Data Display) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการลดทอนข้อมูลแล้วมาจัดเป็นหมวดหมู่

3. การหาข้อสรุปและตีความ (Conclusion Interpretation) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า โดยพิจารณาความสอดคล้อง และความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการจัดระเบียบข้อมูล แล้วมาหาข้อสรุป และตีความในรูปแบบการพรรณนาเพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์